

### Sözlü Sunum 3

## ANJİOGRAFİ NEGATİF PERİMEZENSEFALİK ve NON PERİMEZENSEFALİK SUBARAKNOİD KANAMALI HASTALARIN KLİNİK KARŞILAŞTIRILMASI

### Vedat Açıık

SB. Adana Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Beyin ve Sinir Cerrahisi Kliniği

**Amaç:** Bu yazıdaki amacımız serebral angiografi değerlendirmesinde vasküler patoloji saptanmayan perimesensefalik (PM) ve non Perimesensefalik (n-PM) subaraknoid hemorajisi (SAH) olan hastaların klinik seyirleri, karşılaşılan komplikasyonlar ve çıkış skorlarını karşılaştırmaktır.

**Yöntem:** Bu retrospektif çalışmaya Ekim 2016–Nisan 2018 tarihleri arasında SAH nedeni ile serebral anjiyografi (DSA) yapılan 310 hastadan; ilk yapılan DSA ve 1-3 ay sonraki kontrol DSA, manyetik rezonans (MR) anjiyografi, 3D bilgisayarlı tomografi (BT) anjiyografilerinde vasküler patoloji saptanmayan 52 hasta dahil edildi. Hastaların fischer grade, glaskow koma skalası (GKS), World Federation Neurosurgical Societes (WFNS) SAH skorları kaydedildi. Hastalar beyin BT de görülen kanama şekillerine göre PM ve n-PM olmak üzere 2 gruba ayrıldı. Her iki grup hastada saptanan, hidrosefali, vasospasm bulguları, modifiye Rankin skalası (mRS) skorları değerlendirildi. Aynı zamanda her iki hasta grubunda diabetes melitus (DM), hipertansiyon (HT), sigara kullanımı gibi vasküler patoloji oluşturacak etkenler de karşılaştırıldı.

**Bulgular:** Hastalardan 30 tanesi PM grupta iken 22 tanesi n-PM grupta yer aldı. Sigara kullanımı, DM, HT gibi vasküler patoloji oluşturabilecek faktörlerden bir veya birkaçı PM grupta n-PM gruba göre daha fazla idi (%66 ,%54). PM gruptan sadece 2 hastada minimal hidrosefali gelişirken hiçbirisinde eksternal ventrikuler drenaj (EVD) takmayı gerektirecek boyuta ulaşmadı. n-PM grupta ise 6 hastada belirgin hidrosefali gelişti ve bunlardan 5 tanesine EVD takılması gerekti. EVD takılan 5 hastadan 1'ine EVD sonrası hidrosefalisi devam ettiği için orta basınçlı ventrikulo peritoneal (MPVP) şant takıldı. PM gruptan hiçbir hastada vasospasm bulguları saptanmazken n-PM grupta 4 hastada anjiyografik vasospasm saptandı. PM gruptaki hastaların tamamı mRS 0 skoru ile taburcu edilirken, n-PM gruptaki hastalardan bir tanesi eksitus oldu 2 hasta mRS 2 ile 1 hasta mRS 3 ile 18 hasta ise mRS 0 ile taburcu edildi.

**Çıkarımlar:** PM SAH grubu hastalar benign seyirlidir. n-PM SAH geçiren hastalarda vasospasm, hidrosefali riski daha yüksektir ve bu hastaların çıkış skorları PM SAH grubuna göre daha düşüktür.